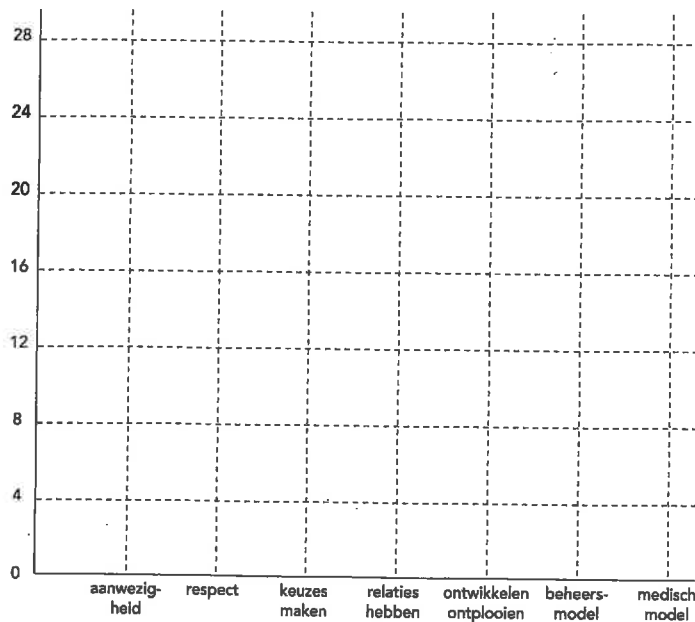

SCOREFORMULIER: Bepaal je visieprofiel

Noteer de punten die je op het vragenformulier 'Kies je visie' hebt toegekend aan de verschillende uitspraken. Deze punten staan achter de uitspraken (a t/m g).
Tel de punten in iedere kolom op (vertikaal).
Als je geen telfouten maakt, is het totaal van alle kolommen precies 70.

AAN	RES	KEU	REL	ONT	BEH	MED
1c	1f	1d	1g	1a	1b	1e
2e	2b	2f	2g	2c	2a	2d
3a	3c	3f	3e	3d	3g	3b
4d	4a	4g	4e	4b	4f	4c
5g	5f	5e	5a	5b	5c	5d
6b	6a	6e	6d	6g	6c	6f
7b	7e	7f	7a	7d	7g	7c
AAN TOT	RES TOT	KEU TOT	REL TOT	ONT TOT	BEH TOT	MED TOT

Teken de totalen per kolom in de grafiek in. Let erop dat de naam van de kolom overeenkomt met de plaats in de grafiek.
Verbind de punten desgewenst met een lijn.
Zo krijg je een beeld van jouw visieprofiel.

Naam: _____

Datum: _____

OMSCHRIJVING VAN DE VISIEPROFIELEN

Uitgangspunten

Visie op begeleiding van mensen met een (verstandelijke) handicap heeft alles te maken met opvattingen die begeleiders hebben. Hoe kijk je tegen mensen met een handicap aan? Hoe kijk je tegen het begeleiden van mensen met een handicap aan?

Alles wat je als begeleider doet, wordt bewust of onbewust gestuurd door de visie die je hebt. Zicht krijgen op de visie vanwaaruit iemand werkt, is dus belangrijk om te begrijpen waarom iemand doet wat hij doet. Ook is dit inzicht belangrijk om te onderzoeken op welke punten deze visie bijgesteld kan worden met het oog op een nog betere ondersteuning van de cliënt.

Voor het ontwikkelen van de Visiemeter is expliciet gekozen voor het model van de 'Nieuwe kijk op Zorg'. Dit model, dat in het begin van de jaren negentig ontwikkeld is in de Verenigde Staten, kent in Nederland veel aanhangers.

In de Nieuwe kijk op Zorg worden vijf kernbegrippen onderscheiden die het fundament vormen voor ieders bestaan. Ieder mens, gehandicapt of niet, ontleent aan deze vijf fundamentele kernbegrippen zelfwaardering en eigenwaarde.

Het is voor ieder mens belangrijk de kans te hebben aanwezig te zijn in de samenleving (1). Ieder mens wordt graag door anderen gerespecteerd (2). Daar waar dat kan, wil ieder mens zelf keuzes maken (3). Ieder mens wil graag waardevolle relaties met anderen (4). Tot slot: ieder mens groeit door zich te ontwikkelen en te ontplooien (5).

Volgens de Nieuwe kijk op Zorg is de belangrijkste taak van begeleiders het ondersteunen van cliënten in deze kernbegrippen van het leven. Elk van deze begrippen is op zich van waarde. Evenwichtige aandacht voor alle vijf is de basis voor een goede ondersteuning. In het visieprofiel op de voorzijde corresponderen de eerste vijf rubrieken (AAN, RES, KEU, REL, ONT) met de vijf kernbegrippen van de Nieuwe kijk op Zorg.

De laatste twee rubrieken zijn 'beheersmodel' en 'medisch model'. Deze worden afgekort als BEH en MED. Deze beschrijven een andere manier van kijken naar de mens met een verstandelijke handicap. Lange tijd heeft het beheersmatig denken 'Hoe houd ik als begeleider de situatie en de cliënt onder controle' de zorgverleners gedreven. Ook het medisch model stond tot voor kort centraal. Natuurlijk is goede zorg voor lichaam en gezondheid belangrijk. Het medisch model slaat hier echter in door en heeft slechts oog voor de beperkingen van mensen. Sommige begeleiders steken nog steeds veel energie in het beheersen, beschermen en dokteren. Omdat ze vinden dat de mensen die zij begeleiden dat nodig hebben. Maar vaak ook omdat ze gewend zijn zo te werken. Het risico van de laatste twee modellen is dat ze groei van cliënten belemmeren. Vaak staan deze visies zelfs haaks op de Nieuwe kijk op Zorg.

De scores uit de vragenlijst leveren een visieprofiel op. Hierna volgt een omschrijving van de zeven rubrieken van het visieprofiel.

1. AANWEZIG ZIJN IN DE SAMENLEVING

Deel uitmaken van de samenleving is voor mensen met een verstandelijke handicap niet vanzelfsprekend. Jarenlang waren wij er zelfs op uit hen uit de samenleving te weren door ze te huisvesten in bossen en duinen.

Scoor je hoog in deze rubriek, dan ben je gericht op integratie. Je wilt dat gehandicapten middenin de maatschappij wonen, zodat zij de kans hebben als burgers deel te nemen aan datgene wat je zelf ook doet. Wat jou betreft hoeven activiteiten niet speciaal voor verstandelijk gehandicapten georganiseerd te worden. Gewoon naar het buurthuis, gewoon naar de huisarts, zodat de gehandicapte zijn blik verruimt en iedereen weet dat ook mensen met een verstandelijke handicap deel uitmaken van onze maatschappij.

2. GERESPECTEERD WORDEN

Elk mens verdient respect. Dat lijkt een open deur. Maar hebben wij wel altijd voldoende oog voor de waardevolle eigenschappen van de mens met een verstandelijke handicap?

Heb je veel punten bij 'gerespecteerd worden', dan vind je het belangrijk mensen in hun waarde te laten. Dat betekent niet dat je alle gedrag goedkeurt. Maar wel dat je probeert mensen open en gelijkwaardig tegemoet te treden, mensen met al hun eigen-aardigheden. Daar wil je ook rekening mee houden. Je bent eropuit te luisteren en te observeren en je geeft graag een compliment.

3. KEUZES MAKEN

Kiezen is iets wat wij zelf lang niet altijd onder de knie hebben. Laat staan dat iemand met een verstandelijke handicap het zou kunnen. En daarbij dan ook nog de gevolgen van zijn keuzes kan overzien. Of is kiezen iets wat je kunt leren?

Een hoge score voor 'keuzes maken' betekent dat je veel waarde hecht aan de autonomie van een individu. Je wilt dat mensen invloed hebben op hun eigen leven: op de keus van broodbeleg, op hun eigen uitgaven, op hun keus voor een vriend of een vriendin. Je bent niet bang wat van je eigen 'macht' af te staan ten gunste van een cliënt. En je vindt dat je eerst wel heel goed moet nadenken voordat je iemand een keuze ontnemt of afraadt.

4. RELATIES HEBBEN

Door in contact te zijn met anderen krijgen wij betekenis: met hen nemen we deel aan de maatschappij, door hen worden we gerespecteerd.

Als je een begeleider bent die zich op relaties richt, steek je veel tijd in het netwerk van cliënten. Je weet met welke mensen (familie, vrienden, vrijwilligers) de cliënt omgaat en hoe hij dat vindt. Je helpt de cliënt bij het onderhouden van de contacten als hij dat niet zelf kan. Als de cliënt buiten de begeleiders niet veel relaties (meer) heeft, span je je er voor in waardevolle mensen voor hem te vinden.

5. ONTWIKKELEN EN ONTPLOOIEN

In de eerste levensjaren zijn we bij ieder kind, gehandicapt of niet, gericht op ontwikkeling en ontplooiing. Bij onszelf vinden we eigenlijk dat we nog heel lang nieuwe dingen kunnen blijven leren. Soms hebben we daar dan wel de stimulans van anderen bij nodig.

Veel punten in deze rubriek betekent dat je de mens met een verstandelijke handicap ziet als iemand die kan leren, nieuwe dingen kan aanleren: alleen met de bus reizen bijvoorbeeld of kiezen welk beleg hij het liefst op brood wil. Je hebt veel oog voor de mogelijkheden die mensen in zich hebben, je bent eropuit ze zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren. Je stelt cliënten ook regelmatig de vraag wat zij nog zouden willen leren. Dat mensen om te leren soms risico's moeten nemen, hoort er voor jou bij.

6. BEHEERSMODEL

Veel mensen zijn gericht op het beheersen van situaties. Als werkers in de zorg worden we ervoor betaald de dingen goed te doen en de ander zo goed mogelijk te helpen. Maar beheersen we situaties omdat dat in het belang van de hulpvraag van de cliënt is? Of proberen we zo angstvallig ons eigen overzicht te behouden? Als de cliënt onze goede raad opvolgt en de situatie onder controle is, is iedereen tevreden. Toch?

Als 'beheerser' heb je graag de touwtjes in handen. Jij kunt tenslotte de situatie van de cliënt goed overzien. En dus weet jij dat iemand het best op tijd naar bed kan, zodat hij de volgende dag weer lekker uitgerust is. Of los je een onderling conflict tussen twee mensen even op omdat je dat goed kunt en het daarna weer gezellig is. Je houdt van overzichtelijke situaties en behoedt mensen voor onnodig falen.

7. MEDISCH MODEL

Er zijn nogal wat dingen die gehandicapten niet kunnen. Een verstandelijke handicap brengt zo z'n beperkingen met zich mee. En als iemand dan ook nog lichamelijk wat mankeert, dan moet je zorgvuldig met hem omgaan.

Scoor je hoog op het medisch model, dan zie je de handicap vooral als een tekort waar iemand onder gebukt gaat. Daardoor kan iemand moeilijk zorg voor zichzelf dragen. Dit betekent dat anderen dat voor hem zullen moeten doen. Je bent zorgzaam en je wilt dat cliënten een levenswijze hebben die verantwoord is voor hun gezondheid.